

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 542/2022-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **ALEKTUM, s. r. o.**, IČO 44 721 587, Krajinská cesta 32, Piešťany, zastúpeného Hudec s. r. o., Lazaretská 23, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Cdo/13/2020 z 21. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Požaduje tiež náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ sa žalobou proti žalovanému spotrebiteľovi domáhal zaplatenia 2 957,64 eur s príslušenstvom. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 34C/541/2015-61 z 26. októbra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie založil na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľa v dôsledku neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 20. mája 2013 medzi bankou ako postupcom a sťažovateľom ako postupníkom. Okresný súd konštatoval, že ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý spotrebiteľský úver, sťažovateľ nepreukázal naplnenie § 53 ods. 9 ani § 565 Občianskeho zákonníka. Keďže v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 9. júna 2013 (ďalej len „zákon

o bankách“) je možné postúpiť iba splatnú pohľadávku, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná.

3. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 11Co/140/2018 z 28. februára 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so závermi okresného súdu. Uviedol, že v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách možno postúpiť len tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Poukázal tiež na rozpor postúpenia bankovej pohľadávky s § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd uznesením č. k. 4Cdo/13/2020 z 21. januára 2021 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP. Dôvodil, že sťažovateľom *„zadefinovaná právna otázka (či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách obmedzuje právo banky postúpiť na tretiu osobu len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia už splatná, alebo je možné postúpiť i pohľadávku, ktorej splatnosť nastane až v budúcnosti) by mohla mať znaky relevantné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. iba vtedy, ak by výsledok jej riešenia (posúdenia a vyhodnotenia) odvolacím súdom predstavoval jediný a výlučný dôvod, pre ktorý nebolo jej žalobe vyhovie“*. Najvyšší súd uzavrel, že sťažovateľom nastolená dovolacia otázka sa netýkala takého záveru, na ktorom výlučne spočíva rozhodnutie krajského súdu. Predmetná otázka má preto iba akademickú povahu, ktorej zodpovedanie najvyšším súdom v rámci dovolacieho konania by nemohlo viesť k zmene alebo zrušeniu rozsudku krajského súdu.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) krajský súd (rovnako ako okresný súd) založil svoje rozhodnutie na jedinom dôvode, a to právnom závere o nemožnosti platne postúpiť bankovú pohľadávku bez zosplatenia celého úveru, teda aplikácii § 92 ods. 8 zákona o bankách. Aj sudca krajského súdu, ktorý k rozsudku krajského súdu pripojil svoje odlišné stanovisko a stotožnil sa s argumentáciou sťažovateľa, označil za podstatu sporu interpretáciu § 92 ods. 8 zákona o bankách,

b) spor spočíval na vyriešení jedinej právnej otázky, ktorú súdy nesprávne posúdili, a to *„či zákon v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách (v znení do 31.12.2016) obmedzoval právo banky postúpiť na 3. osobu len pohľadávku, ktorá bola v čase postúpenia už splatná, a teda či predmetné alebo iné ustanovenie zákona podmieňuje platnosť postúpenia pohľadávky jej predchádzajúcou (predčasnou) splatnosťou či zosplatením alebo je možné postúpiť i pohľadávku (pohľadávky), ktorých splatnosť nastane až v budúcnosti; prakticky teda za situácie, keď je dlžník v omeškani s plnením už splatných úverových splátok viac ako 90 dní, pričom na možnosť postúpenia bol písomne upozornený“*,

c) najvyšší súd konštatoval, že existoval aj iný dôvod, na ktorom bolo založené dovolaním napadnuté rozhodnutie, žiaden taký dôvod však podľa sťažovateľa v spore daný nie je a ani samotný najvyšší súd žiaden iný dôvod vo svojom rozhodnutí neuvádza. Uznesenie

najvyššieho súdu je preto arbitrárne, odmietnutím dovolania bolo znemožnené dovoláciu otázku riadne prejednať. Sťažovateľovi bol odňatý prístup k dovolaciemu súdu bez riadneho odôvodnenia.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (podobne aj IV. ÚS 43/04).

7. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacích (§ 419 a nasl. CSP).

8. Za zjavne neopodstatnený návrh možno považovať návrh na začatie konania, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

9. Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom s poukazom na § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Podľa sťažovateľa spočíva dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu na posúdení otázky, či § 92 ods. 8 zákona o bankách bráni postúpeniu nesplatnej pohľadávky banky inej osobe. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté pre jeho neprípustnosť, keď najvyšší súd dospel k záveru, že otázka nastolená sťažovateľom v dovolacom konaní sa netýkala takého záveru, na ktorom výlučne spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie. Ústavný súd nezistil existenciu takej skutočnosti, ktorá by signalizovala jeho svojvoľný postup (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania), ktorý by nemal oporu v zákone.

10. Ako vyplýva z rozsudku krajského súdu (s rozsudkom krajského súdu sa ústavný súd oboznámil na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky - <https://obcan.justice.sk/infosud/-/infosud/i-detail/rozhodnutie/c34d15e4-405b-4f6a-853a-eec6c5eb37fb%3Aa8f4936a-87d6-45ea-8ab3-2dcf95894797>), svoje rozhodnutie nezaložil iba na aplikácii § 92 ods. 8 zákona o bankách, ale aj na aplikácii § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a konštatoval, že „*postúpením pohľadávky z banky na inú osobu... sa podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi bankou a klientom. Takéto postúpenie bankovej pohľadávky je preto v rozpore tiež s ust. 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré zakazuje postúpiť okrem iného tiež také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil.*“. Za tohto stavu nemožno záver najvyššieho súdu, v zmysle ktorého otázka výkladu a aplikácie § 92 ods. 8 zákona o bankách sa v okolnostiach dovolacieho konania netýkala takého záveru, na ktorom výlučne spočíva dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu, vyhodnotiť ako svojvoľný. Aj keď najvyšší súd existenciu ďalšieho dôvodu, na ktorom spočíval rozsudok krajského súdu (rozpor postúpenia pohľadávky s § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka) explicitne neuviedol v bode 14 svojho uznesenia (vlastné odôvodnenie najvyššieho súdu),

táto okolnosť nedosahuje z hľadiska posúdenia kvality odôvodnenia, presvedčivosti uznesenia najvyššieho súdu ústavnoprávnu intenzitu a nezakladá ústavnoprávnu neudržateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, pretože oba dôvody, ktoré viedli krajský súd k potvrdeniu rozsudku okresného súdu (rozpor postúpenia pohľadávky s § 92 ods. 8 zákona o bankách a § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka), boli najvyšším súdom vymedzené v sumarizácii záverov krajského súdu v bode 2 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu, pričom na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu je potrebné nazerať komplexne.

11. Za tohto stavu ústavný súd konštatuje, že závery najvyššieho súdu vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré v posudzovanom prípade sú v súlade s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby ústavný súd svojím rozhodnutím do napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, pretože jeho odôvodnenie nesignalizuje takú príčinnú súvislosť s označenými právami sťažovateľa, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala dôvod na vyslovenie ich porušenia.

12. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľovho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

13. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu, čo sa týka dôvodov, odvíja od namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd nedospel k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol, v takom prípade nemohlo dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených vlastníckych práv. Na základe uvedeného ústavný súd aj v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Peter Straka
predseda senátu